

Література

1. Власова Т.Р. Соціальна відповідальність бізнесу: сутність та тенденції/ Т.Р.Власова// Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки.- 2013.- Вип.1. – С.52-57
2. Енциклопедичний словник: 500 термінів і понять соціально-трудої сфери / Під ред. С. В.Мельника. – 2-ге вид., доп. та перероб. – Луганськ, 2010. – 728 с.
3. Зверева Т.В. Социальная ответственность как способ гармонизации интересов бизнеса и власти/ Т.В.Зверева//Экономические и гуманитарные исследования регионов.= 2011.- №4.- С. 86-93.
4. Піроженко Н. Феномен соціальної відповідальності бізнесу; теоретичні та історичні аспекти [Електронний ресурс]/ Н.Піроженко.- Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_gum/Аpdu_l_o/2009_1/R_2/Pirogenko.pdf
5. Ткач А.А. Нова інституціональна економічна теорія .Навчальний посібник.–К. Центр учбової літератури, 2007.-304 с.

УДК65.011.2:658.14.012.12

ДИНАМІЧНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВИХ СТРАТЕГІЙ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ В СИСТЕМІ КООРДИНАТ

Парасій-Вергуненко І.М. - д.е.н., професор

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Необхідність системного та комплексного підходу в аналізі посилює вимоги до методологічного інструментарію, вимагає удосконалення існуючих прийомів, які могли б охопити різні характеристики складної системи в багатовимірному просторі параметрів. Саме до таких інструментів, які дають змогу комплексно врахувати різні аспекти діяльності суб'єктів господарювання, належить аналіз у системі координат.

Використання критеріїв оцінки, заснованих на коефіцієнтному аналізі, відображає лише окремі аспекти діяльності суб'єктів господарювання. Альтернативою коефіцієнтному аналізу можуть виступати прийоми візуалізації аналітичних досліджень, які дають змогу використати можливості багатовимірного подання великих масивів даних та пропонуються для оцінювання ефективності обраних фінансових стратегій підприємства на основі динамічного підходу[1, с.59]. Економічна сутність запропонованого методу аналізу полягає у відстежуванні динаміки основних показників ефективності результатів та показників, що характеризують вхідні ресурси в системі координат. Застосування такого методу значно розширює інформативність

аналітичних досліджень за допомогою розрахунку не просто статичних результативних показників, а динамічних факторних показників, що входять до алгоритму розрахунку того чи іншого показника і дають змогу оцінити їх стратегічну поведінку. При цьому досягається ефект не просто оцінки кінцевого результату, а оцінюється й ефективність обраних стратегічних дій, спрямованих на досягнення цього результату на основі динаміки окремих факторів, що формують цей результат. Використання такого підходу дає змогу оцінити стратегію і тактику підприємств стосовно управління доходами та витратами, прибутковістю активів та власного капіталу, дає змогу оцінити ефективність антикризових стратегій і стратегій зростання[2, с.32].

Запропонована концепція оцінювання збалансованості розвитку економічного суб'єкта полягає в інтерпретації стратегії (у довгостроковому аспекті) або тактики політики (у короткостроковому та середньостроковому аспектах) через траєкторію руху вектора з різними компонентами. Комбінація певних пар аналітичних показників, які покладені в основу розрахунку окремих відносних показників, на основі візуального підходу забезпечує

отримання комплексної оцінки ефективності фінансової стратегії підприємства та визначення тенденції його розвитку в різних розрізах діяльності [3, с.27]. Для оцінки ефективності фінансових стратегій пропонуємо досліджувати такі пари динамічних показників:

- загальні активи — валовий прибуток;
- загальні активи — чистий прибуток;
- чистий дохід — собівартість реалізованої продукції;
- статутний капітал — чистий прибуток;
- адміністративні витрати та витрати на збут — прибуток від операційної діяльності [2, с.34].

При аналізі поведінки даних пар показників може бути використано як статичний, так і динамічний підходи. Використання статичних оцінок дає змогу проаналізувати ефективність та збалансованість поточної стратегії підприємства, визначити його сильні й слабкі сторони, оцінити конкурентну позицію на ринку. Такий аналіз здійснюється на певну дату, виконує оціночну функцію і є першим етапом стратегічного аналізу.

Наступним етапом аналізу є оцінювання ефективності середньо- та довгострокових стратегій. Така оцінка здійснюється на основі аналізу траєкторій (поведінки) названих пар показників у динаміці. Якщо за результатами звітнього періоду в площині відповідних змінних формується тільки одна точка, то за динамічними рядами відповідних показників за кілька років (або кварталів) за такими точками будується траєкторія, яка характеризуватиме відповідні зміни в розвитку суб'єкта господарювання, що в кінцевому підсумку характеризує ефективність обраної довгострокової

стратегії. Траєкторії середньострокової динаміки розвитку підприємств можна розглядати як фрагменти або відповідні етапи довгострокових стратегій. Кожному типу стратегій відповідатиме певна траєкторія зміни зазначених показників[1, с.60].

Запропоновані підходи до аналітичного дослідження ефективності діяльності підприємств дають змогу не тільки кількісно оцінити кінцеві результати, а й у розгорнутому вигляді обґрунтувати шляхи та основні етапи їх отримання. Аналіз у системі координат на основі динамічного підходу є принципово новим самостійним аналітичним інструментом і має певні переваги перед традиційним «коефіцієнтним аналізом». Комбінація певних пар аналітичних показників, на яких ґрунтується розрахунок окремих відносних показників, дає змогу дати комплексну візуальну оцінку ефективності фінансової стратегії та визначити тенденції розвитку підприємства у різних аспектах діяльності. Використання подібних технологій доповнюють внутрішній аналіз інформацією про найефективніші шляхи досягнення стратегічних цілей на основі порівняльного аналізу з результатами діяльності інших суб'єктів господарювання. Водночас, запропоновані методи доцільно застосовувати не ізольовано, а в комбінації зі стандартними аналітичними прийомами дослідження.

Література

- 1.Альгин В. А. Оценка стратегии развития организации по данным отчетности: сбалансированность оборота, инвестиций, источников их финансирования / В. А. Альгин // Аудит и финансовый анализ. – 2006. – № 1. – С. 58-68.
- 2.Парасій-Вергуненко І.М. Сучасний інструментарій економічного аналізу в системі стратегічних досліджень / І. М. Парасій-Вергуненко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2008. – №9. – С.30-39.
- 3.Уткин О. Б. Применение высоких технологий для анализа эффективности банков / О. Б. Уткин // Деньги и кредит. – 2001. – № 8. – С. 26-29.